

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра цивільно-правових дисциплін

**Методичні рекомендації
до написання і захисту курсових робіт
з дисципліни “Цивільне право”**

**здобувачами першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти спеціальності 081 «Право»**

Укладач: **І.І.Єфремова**, к.ю.н., доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Методичні рекомендації до написання і захисту курсових робіт з дисципліни “Цивільне право” для здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право»/ І.І. Єфремова – Біла Церква, 2025. – с.13

Дана методична розробка є допоміжним матеріалом студентам для написання курсової роботи з дисципліни “Цивільне право”. А саме, в даних рекомендаціях містяться вказівки щодо підбору, опрацювання та узагальнення матеріалу для підготовки до написання курсових робіт.

В даних методичних рекомендаціях визначено порядок обрання тем курсових робіт, а також надано перелік рекомендованих тем.

Рецензент:

ПЕРЕДМОВА

Специфіка навчання у вищих навчальних закладах вимагає продуманої організації самостійної роботи студентів, яка б забезпечувала успішне оволодіння не тільки програмним матеріалом, але й навичками дослідження, творчої діяльності.

Щодо цього положення, винятково важливе значення має такий вид самостійної діяльності студентів, як виконання курсових робіт.

Особливістю курсових робіт є те, що в процесі їх підготовки та захисту досягаються як науково-дослідні й навчальні цілі, так і виконання фахових завдань.

Виконуючи курсові роботи із застосуванням сучасних наукових методів, студенти самостійно досліджують певні проблеми, вивчають нормативні та правозастосовні документи, набувають навичок правильного їх розуміння та тлумачення, навчаються аналізувати наукову і навчальну літературу, критично оцінювати її, висловлювати власні думки, аргументувати та відстоювати їх, робити правильні наукові, теоретичні та практичні висновки.

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1. Актуальність тематики. Актуальність у перекладі з латинської означає важливість, практичну значущість проблеми, що розглядається. Тема повинна відповідати сучасним проблемам розвитку галузі науки та перспективам її розвитку, практичним завданням фахової підготовки.

2. Дослідницький характер. У курсовій роботі повинні міститись такі елементи дослідження:

- вивчення достатньої кількості опублікованих джерел (підручників, журнальних статей та інших розробок) вітчизняних і зарубіжних авторів;
- систематизація та аналіз законодавчих і нормативно-правових актів;
- порівняння матеріалів юридичної практики;
- розробка висновків, рекомендацій.

3. Грамотність оформлення. Це важлива вимога до курсової роботи, що підвищує її якість. У роботі не повинно бути граматичних та стилістичних помилок. Необхідно дотримуватися правил цитування, оформлення зносок, а також списку використаної літератури. Крім того, виконання цієї вимоги виховує у студента культуру оформлення наукових праць, що може знадобитись у майбутній практичній діяльності.

СТРУКТУРА ТА ТЕХНІЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсову роботу студенти виконують самостійно, дотримуючись рекомендованої структури та вимог до технічного оформлення.

Рекомендується така структура курсової роботи:

1. Титульна сторінка.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Соціально-гуманітарний факультет

Курсова робота

З дисципліни: _____

На тему: _____

Дата _____

Виконав (ла) студент ____ курсу ____ групи

Соціально-гуманітарного факультету

спеціальність 081 «Право»

Науковий керівник _____

2. Зміст курсової роботи: вказуються заголовки розділів (підрозділів) та сторінки, на яких вони розміщені.

3. Вступ: розкриваються актуальність та практичне значення вибраної теми, мета і основні завдання, предмет і об'єкт дослідження, структура курсової роботи, визначаються джерела інформації.

4. Основна частина: складається з трьох-п'яти основних розділів, які, у свою чергу, можуть поділятися на два-три підрозділи і за змістом повинні відповідати спрямованості теми, підпорядковуватись основній меті та завданням, бути органічно взаємопов'язаними, мати приблизно однаковий обсяг.

5. Висновки з викладенням перспективи об'єкта досліджень.

6. Додатки, до яких слід включати допоміжні матеріали (схеми, зразки документів і договорів). Кожний додаток починають з нової сторінки, у правому верхньому кутку пишуть слово «Додаток». Додаток повинен мати тематичний заголовок. Якщо у курсовій роботі міститься кілька додатків, їх послідовно нумерують (наприклад: «Додаток №1»). Посилання на додатки в текстовій частині роботи є обов'язковим.

7. Список використаної літератури: розміщують у кінці роботи в алфавітному порядку в такій послідовності:

- закони, нормативні акти та положення державного значення;
- літературні та наукові джерела;
- матеріали перехідних видань.

У літературних і наукових джерелах вказують прізвище, ініціали автора, повну назву джерела, місце видання, видавництво, рік видання. Для статей, що опубліковані в періодичній пресі, зазначають прізвище, ініціали автора, назву статті, назву журналу чи газети, рік видання, номер журналу чи дату виходу газети.

Посилання в тексті статті подавати тільки у квадратних дужках, наприклад [1], [1; 6], де цифри 1 і 6 відповідають порядковому номеру праці або джерела у Списку використаних джерел. Якщо посилання на джерела підряд з 1 по 6, тоді [1-4].

Посилання на конкретні сторінки наводити після номера джерела через кому з маленької букви "с."), наприклад: [1, с. 5]. Якщо посилання на кілька праць, вони розділяються крапкою з комою: [1, с. 5; 6, с. 25-33].

Щоб оформити посилання на сайт, як на джерело електронного ресурсу, у списку використаних джерел, у бібліографічному записі слід зазначати такі дані: реквізити автора

матеріалу, дата опублікування матеріалу на сторінці, назва матеріалу, назва сайту, адреса URL:.

Якщо використано відомості, матеріали чи твердження з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць тощо з джерела, на яке дано посилання. У кінці курсової роботи після списку використаної літератури ставиться підпис студента і дата виконання.

ВИМОГИ ДО ТЕХНІЧНОГО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота має бути надрукована чітко, без помилок та виправлень, з одного боку білого паперу формату А-4 (210x297). Загальний обсяг курсової роботи, включаючи список використаних літературних джерел та додатки, не повинен перевищувати 30–35 сторінок, надрукованих через полуторний інтервал 14 шрифтом Times New Roman.

Текстова частина має бути одного кольору.

Аркуш курсової роботи повинен мати поля: ліве – 25 мм, верхнє – 20 мм, праве – 10 мм, нижнє – 20 мм.

Нумеруються всі сторінки роботи до останньої, враховуючи ілюстрації та додатки, без пропусків, повторів і літерних додатків. Першою сторінкою вважається титульна, на якій цифра «1» не ставиться. Отже, загальна нумерація роботи починається на наступній сторінці (зміст курсової роботи) з цифри «2». Порядковий номер сторінки проставляється на середині її нижнього поля.

На запозичену з інших джерел інформацію, а також на цитати, що наводяться в тексті, мають бути зроблені посилання. Їх наводять одразу після закінчення цитати, цифрами в квадратних дужках, де вказують порядковий номер джерела у списку використаної літератури та відповідні сторінки джерела (наприклад: [14, с.31–48]).

ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсову роботу студент захищає у присутності навчальної групи, тези доповіді готує заздалегідь. До курсової роботи готується презентація в форматі PowerPoint. Доповідь має бути змістовною і тривати 5–8 хв.

У доповіді необхідно:

- назвати тему курсової роботи, показати її актуальність та значущість;
- сформулювати основну мету та завдання дослідження;
- стисло розкрити зміст структури роботи;
- доповісти про результати роботи, зроблені висновки і внесені пропозиції.

Після доповіді студент відповідає на запитання викладача. Під час захисту оцінюються: якість виконаної студентом курсової роботи, рівень знань і набутих навичок щодо висвітленої теми, вміння аналізувати практичну діяльність, логічно і аргументовано викладати думки, відповідати на запитання, обґрунтовувати власну точку зору.

Результати захисту курсової роботи оцінюються за чотирибальною системою:

- студент одержує оцінку «відмінно», якщо спираючись на глибокі знання чинного законодавства і практики його застосування, самостійно аналізує фактичний матеріал, творчо підходить до теми дослідження, робить самостійні висновки, аргументовано критикує погляди з аналізованих питань;
- студент одержує оцінку «добре», якщо виконав курсову роботу на необхідному теоретичному рівні, питання теми роботи розкрив повно і всебічно, але відсутній необхідний рівень творчого підходу до розкриття теми роботи;
- студент одержує оцінку «задовільно», якщо у курсовій роботі правильно розкрив основні питання теми курсового дослідження, але не виявив уміння логічно та послідовно викладати матеріал, самостійно аналізувати літературу, розглядати питання теми дослідження загалом за всіма аспектами, є окремі помилкові положення;
- студент одержує оцінку «незадовільно», якщо не може відповісти на зауваження рецензента, пояснити висновки і теоретичні положення теми, не володіє матеріалом роботи. За таких обставин студент повинен продовжити роботу над темою дослідження, осмислити зміст курсової роботи, усунути зауваження, зазначені в рецензії.

Захист і оцінка курсової роботи – це підсумок самостійної роботи студента. За правильної організації своєї роботи студент набуває необхідних навичок для майбутньої діяльності, підвищує свою кваліфікацію.

ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ

№ теми	назва теми	ПІБ студента
1	Цивільне право як приватне право: національний та міжнародний аспекти	
2	Предмет цивільно-правового регулювання суспільних відносин.	
3	Метод цивільного права та його особливості.	
4	Акти цивільного законодавства України та їх система.	

№ теми	назва теми	ПІБ студента
5	Дія актів цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб.	
6	Правила застосування загального і спеціального законодавства в цивільному праві. Аналогія закону та аналогія права.	
7	Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних прав і обов'язків.	
8	Охорона й захист цивільних прав та інтересів.	
9	Фізична особа як учасник цивільних відносин.	
10	Цивільно-правове становище осіб із обмеженими можливостями за цивільним законодавством України.	
11	Визнання фізичної особи безвісно відсутньою.	
12	Акти цивільного стану, їх особливості.	
13	Опіка та піклування: загальна характеристика.	
14	Юридичні особи як учасники цивільних відносин.	
15	Участь юридичних осіб публічного права у цивільних відносинах.	
16	Особливості господарських товариств як юридичних осіб.	
17	Філії та представництва юридичної особи.	
18	Правове становище держави Україна як учасника цивільних відносин: особливості.	
19	Правовий статус благодійних установ та товариств за законодавством України.	
20	Речі як об'єкти цивільного права.	
21	Оборотоздатність об'єктів цивільних прав.	
22	Правове регулювання цінних паперів в Україні.	
23	Правовий режим інформації як об'єкта цивільного права.	

№ теми	назва теми	ПІБ студента
24	Особисті немайнові блага як об'єкти цивільно-правового захисту.	
25	Право на здоров'я як особисте немайнове право	
26	Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи	
27	Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи	
28	Правове регулювання права на материнство та батьківство в Україні.	
29	Правове регулювання права на медичну допомогу в Україні	
30	Правочини в цивільному праві.	
31	Недійсні правочини.	
32	Правові наслідки недодержання вимоги щодо форми правочину.	
33	Правові наслідки вчинення правочину неповнолітньою особою за межами її цивільної дієздатності.	
34	Правові наслідки вчинення правочину, який порушує публічний порядок, вчинений з метою, що суперечить інтересам держави і суспільства.	
35	Фіктивні та удавані правочини: поняття та правові наслідки.	
36	Правове регулювання представництва в Цивільному праві.	
37	Порядок та правові наслідки визнання правочину недійсним.	
38	Проблеми регулювання довірчих відносин у цивільному праві.	
39	Строки та терміни у цивільному праві.	

№ теми	назва теми	ПІБ студента
40	Обчислення та перебіг строків (термінів) у цивільному праві.	
41	Позовна давність у цивільному праві.	
42	Правові наслідки спливу позовної давності.	
43	Цивільно-правова охорона права на донорство, сім'ю, опіку і піклування та на безпечне для життя і здоров'я довкілля.	
44	Цивільно-правова охорона права на ім'я, повагу до гідності, честі та недоторканності ділової репутації фізичної особи.	Левицький Кирил 1 група
45	Цивільно-правова охорона права на індивідуальність, особисте життя людини та його таємницю.	
46	Цивільно-правова охорона права на індивідуальність, особисте життя людини та його таємницю.	
47	Порівняльно-правовий аналіз інституту володіння у континентальній, англосаксонській та східноєвропейській системах права.	
48	Речові права та їх місце в системі цивільного права.	
49	Правове регулювання відносин власності в законодавстві України.	
50	Право приватної власності.	
51	Право державної власності.	
52	Право комунальної власності.	
53	Особливості набуття права власності.	
54	Набувальна давність за законодавством України.	
55	Речові права на об'єкти нерухомості.	
56	Особливості припинення права власності.	
57	Право спільної власності.	

№ теми	назва теми	ПІБ студента
58	Охорона та захист права власності.	
59	Речово-правові способи захисту права власності.	
60	Зобов'язально-правові способи захисту права власності.	
61	Речові права на чуже майно за законодавством України.	
62	Право володіння чужим майном як речове право	
63	Право користування чужим майном (сервітут) як речове право.	
64	Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис) як речове право.	
65	Право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій) як речове право.	
66	Захист речових прав на чуже майно.	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України від 26 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141; з наступними змінами і доповненнями.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-41. – Ст. 356; з наступними змінами і доповненнями.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144; з наступними змінами і доповненнями.
5. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 року № 1906-IV // Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 50. – Ст. 540.
6. Про дію міжнародних договорів на території України: Закон України від 10.12.91 // Відомості Верховної Ради України. –1992.– № 10. – Ст.137.
7. Закон України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень»//Голос України від 08.01.2004. р. – №2

Рекомендована література

Цивільне право. Особлива частина : навч. посіб. / [Аврамова О. Е., Вакулович Е. В., Горбенко А. С. та ін.]; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарєва ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 420с. – ISBN 978-966-610-269-3.

Цивільне право України (Особлива частина) (у схемах та таблицях): навч. посіб. Львів:

Растр-7, 2021. 467 с.

Цивільне право. Загальна частина: навч. посіб. / за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева. - Харків, 2022. - 332 с

Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. – 264.

Цивільне право (особлива частина). Курс лекцій. Спасибо-Фатєєва І.В. / Видавництво: ЕКУС, 2022. – 640 с.

Єфремова І.І. Особливості відповідальності учасників багатосторонніх договорів / І.І. Єфремова // World Development of Science and Technology: the 2nd International scientific and practical conference (Chicago, May 18-19, 2020). - USA, Chicago, 2020. - P. 127-132.

Єфремова І. І. Правові засади в законодавстві України принципів європейського договірного права / І.І. Єфремова // Актуальні питання державотворення в контексті сучасних цивілізаційних викликів: збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернетконференції, м. Черкаси, 26-27 листопада 2020 року. Черкаси : Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова, 2020. – С. 101 – 102.

Єфремова І.І. «Цивільне право (особлива частина). Методичні рекомендації, 2018, – 25

**Методичні рекомендації до написання і захисту курсових робіт
з дисципліни “Цивільне право”**

Єфремова Ірина Іванівна

Редактор В.І. Драчук
Комп'ютерна верстка:

Здано до складання 2008. Підп. до друку.
оперативної поліграфії РВІКВ БДАУ. Зам. Ціна.
09117, Біла Церква, Соборна пл., 8; Тел. 3-11-01.

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. Тираж 150. Сектор